

TÜBİSAD
BİLİŞİM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü

2016 Pazar Verileri

11 Mayıs 2017, İstanbul

Deloitte.

İçindekiler

1 ÇALIŞMANIN PAYDAŞLARI

Alt sektör kategorileri için faydalanılan veri kaynakları ve işbirliği yapılan paydaşlar

2 ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Çalışma dahilinde değerlendirilen alt sektörler ve bu alt sektörlerce üretilen ürün ve hizmet türleri

3 TOPLAM SEKTÖR BÜYÜKLÜĞÜ

Türkiye Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörünün 2016 yılı için toplam büyüklüğü

4 SEKTÖR ALT KATEGORİLERİNİN BÜYÜKLÜĞÜ

Bilgi Teknolojileri Donanım, Yazılım, Hizmet; İletişim Teknolojileri Donanım ve Elektronik Haberleşme alt sektörlerinin büyüklükleri

5 DİĞER SEKTÖREL VERİLER

İhracat yapılan ülkeler ve ihracat tutarları, alt kategorilerin yerlilik oranları, alınan teşvik türleri ve toplam teşvik tutarı, sektörde yaşanan problemler, yatırım alanları

Çalışmanın paydaşları

Proje Ortağı

TOBB Telekomünikasyon Meclisi

Proje Danışmanı

Deloitte.

Deloitte Danışmanlık

Proje Veri Ortakları

*Bilgi Teknolojileri ve
İletişim Kurumu*

Context

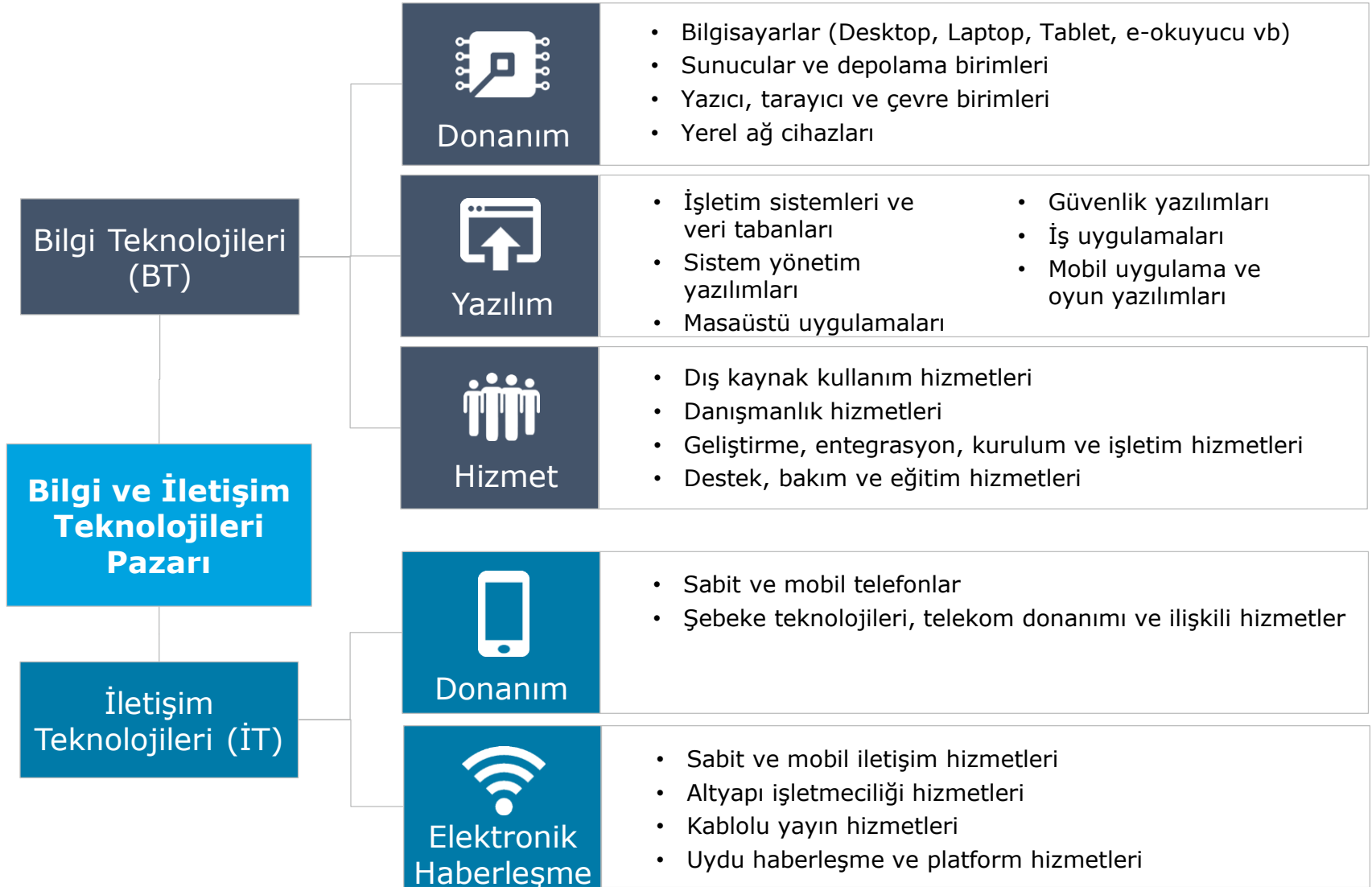

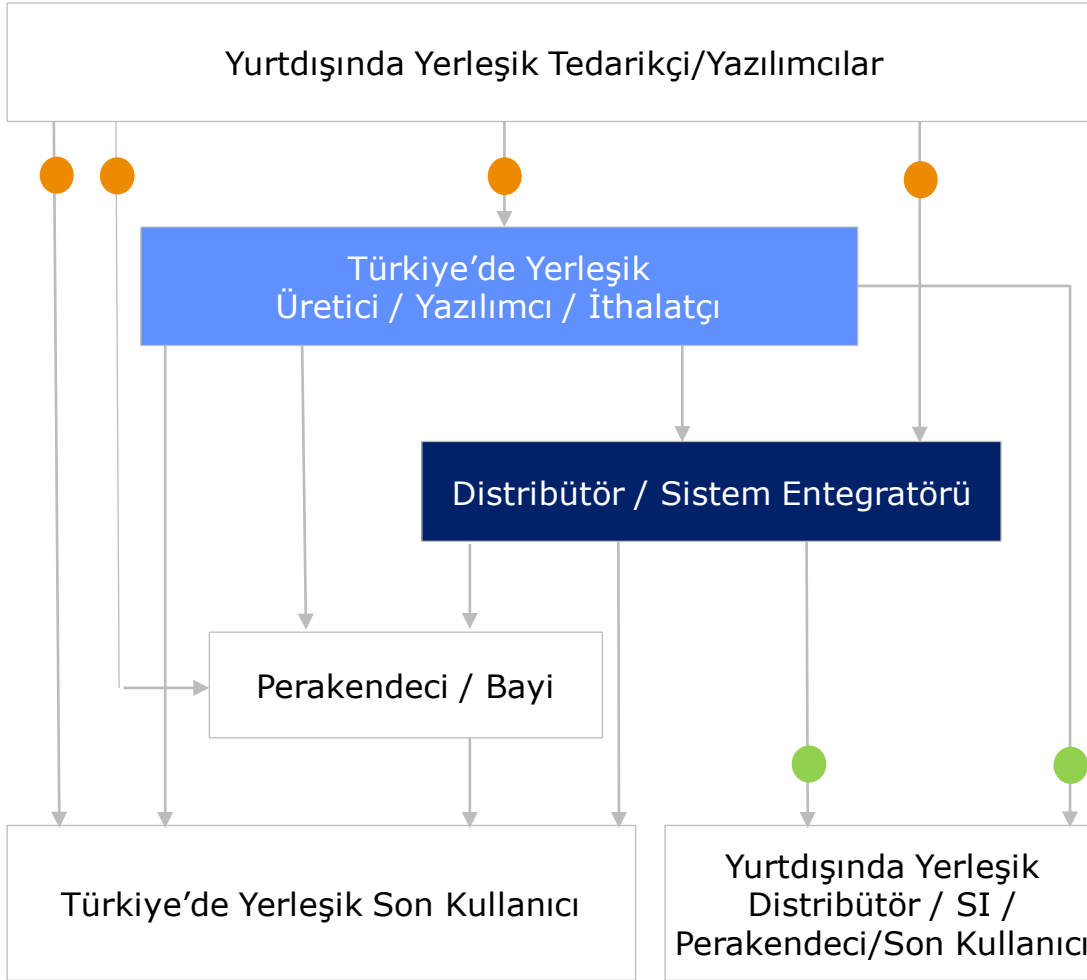
*Savunma ve Havacılık Sanayii
İmalatçılar Derneği*

*Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
Derneği*

Çalışmanın kapsamı

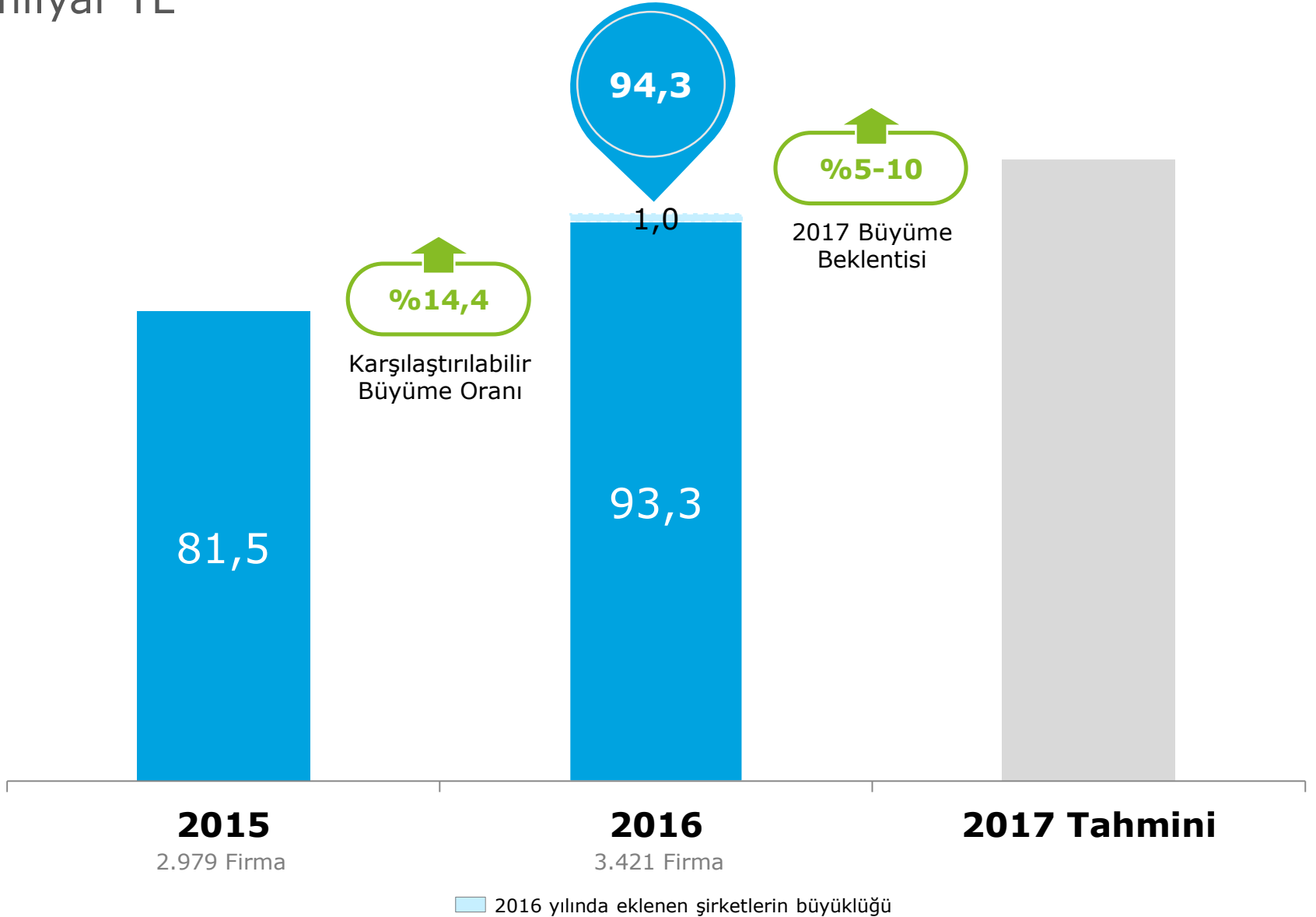

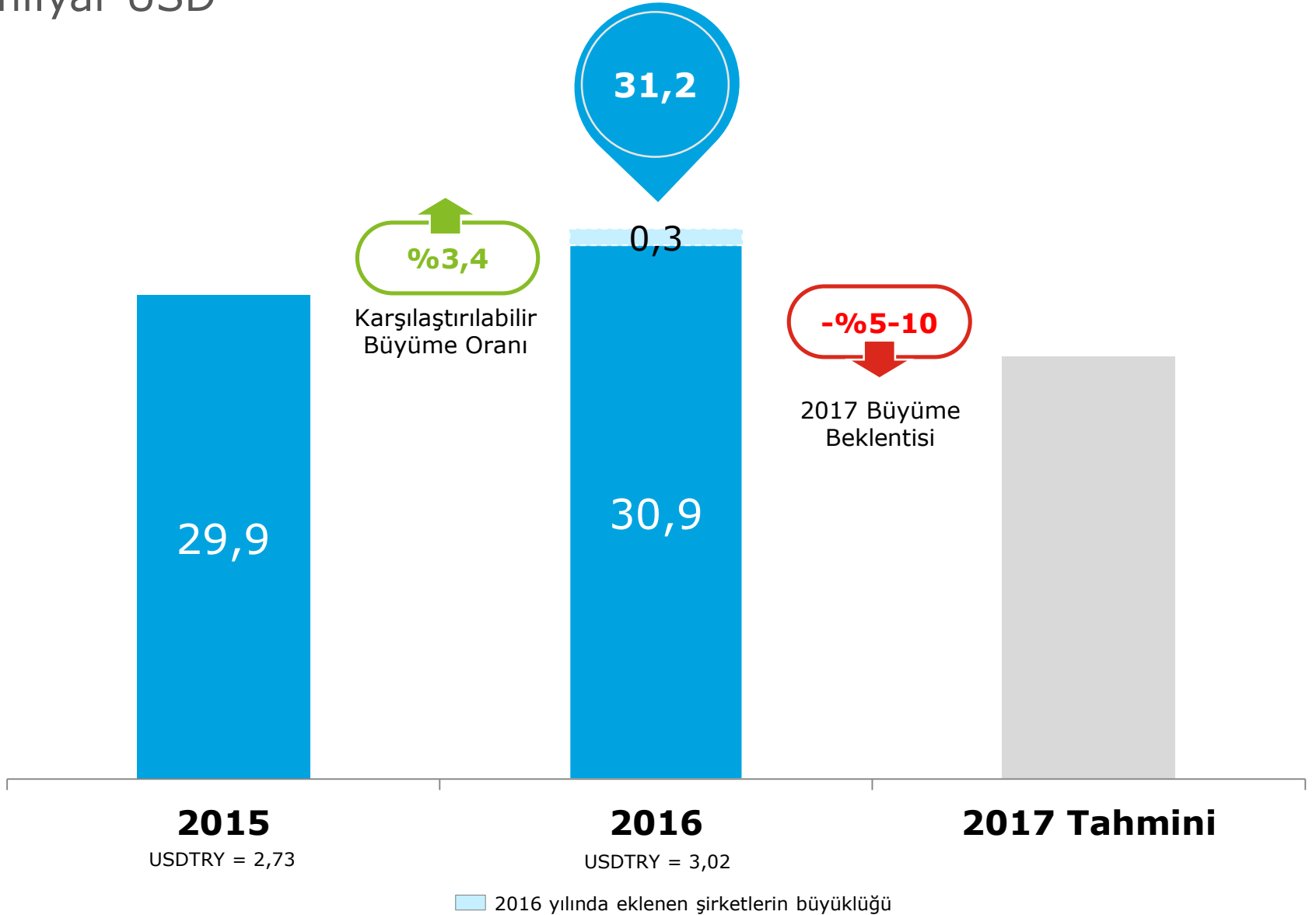
- Sektör büyüklüğü mükerrer hesaplamaya engel olacak şekilde ayrıştırılmaktadır
- Firma büyüklükleri farklı kırılımlarıyla birlikte toplanmaktadır
  - Son kullanıcı vs aracı satış
  - İthalat vs ihracat
  - Ürün ve hizmetlerin menşei
  - Teknokent payı

● = İthalat
● = İhracat

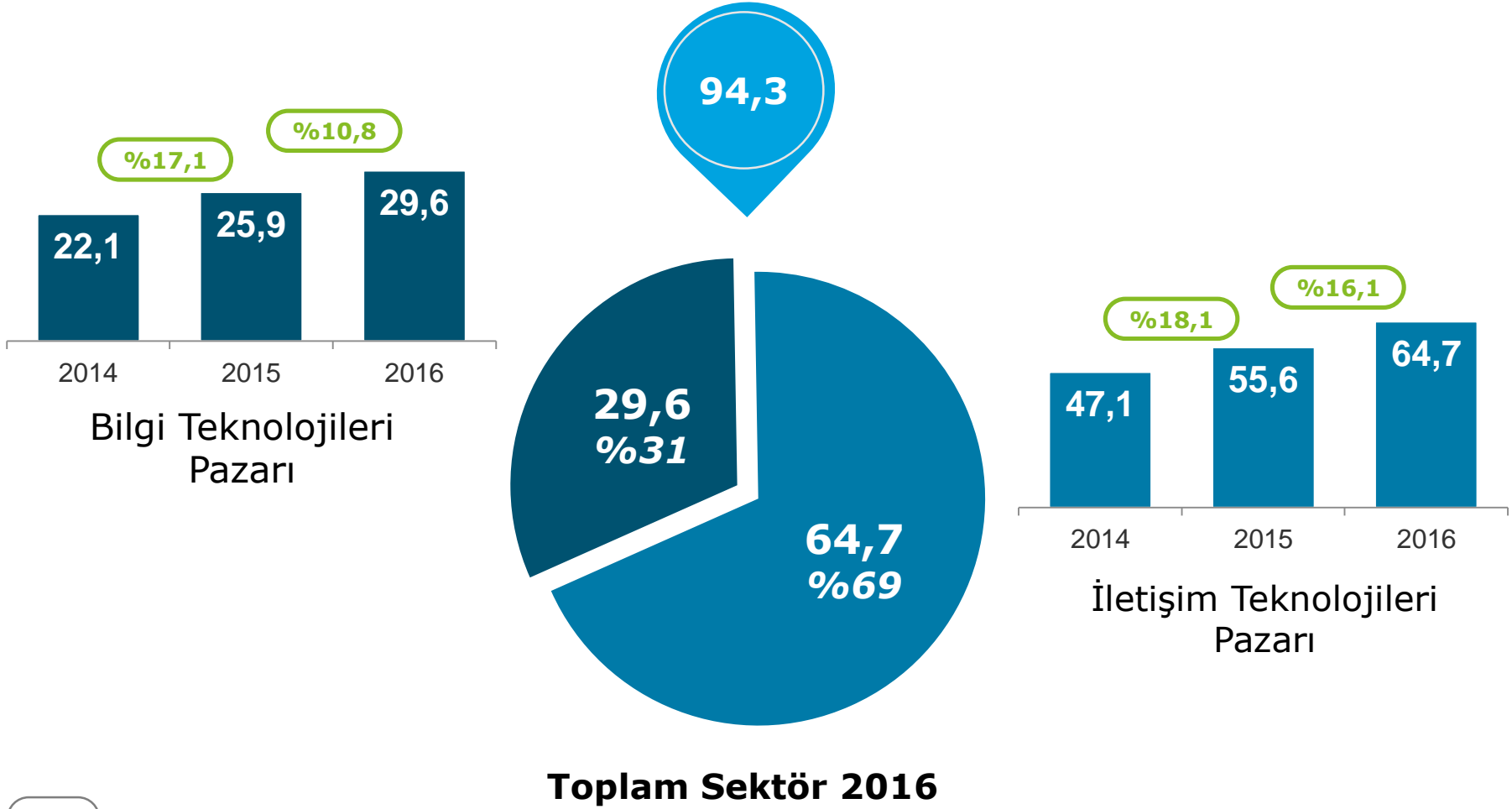
Toplam sektör büyüklüğü milyar TL

Toplam sektör büyüklüğü milyar USD

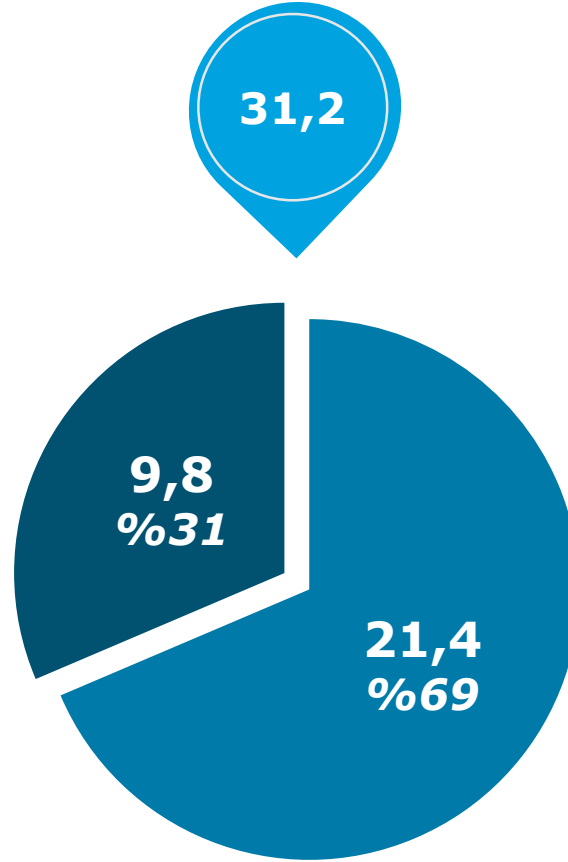
Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazar kırılımı milyar TL

% = Karşılaştırılabilir Değişim Oranı

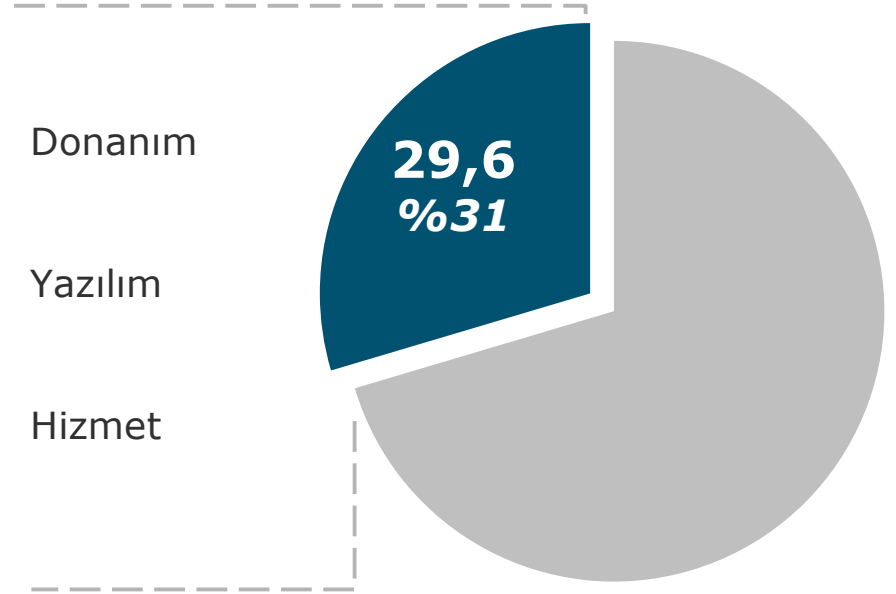
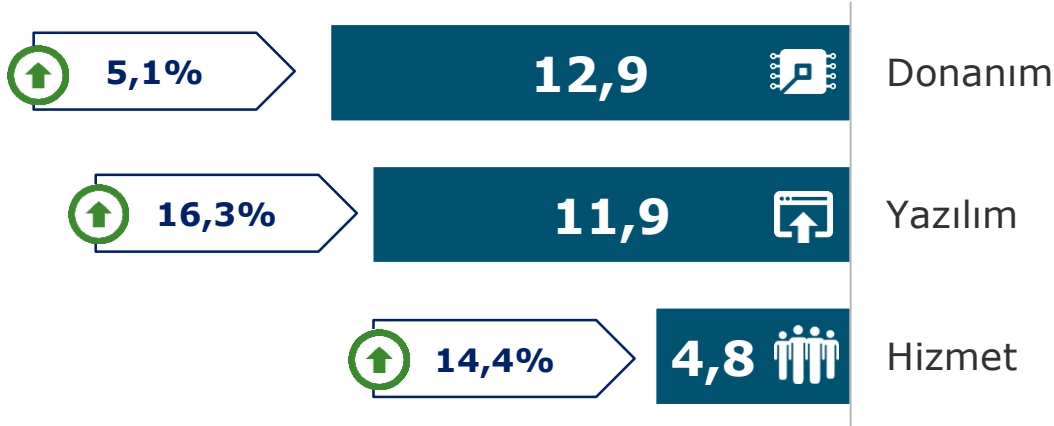
Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazar kırılımı milyar USD

% = Karşılaştırılabilir Değişim Oranı

Bilgi Teknolojileri sektörü alt kategorileri

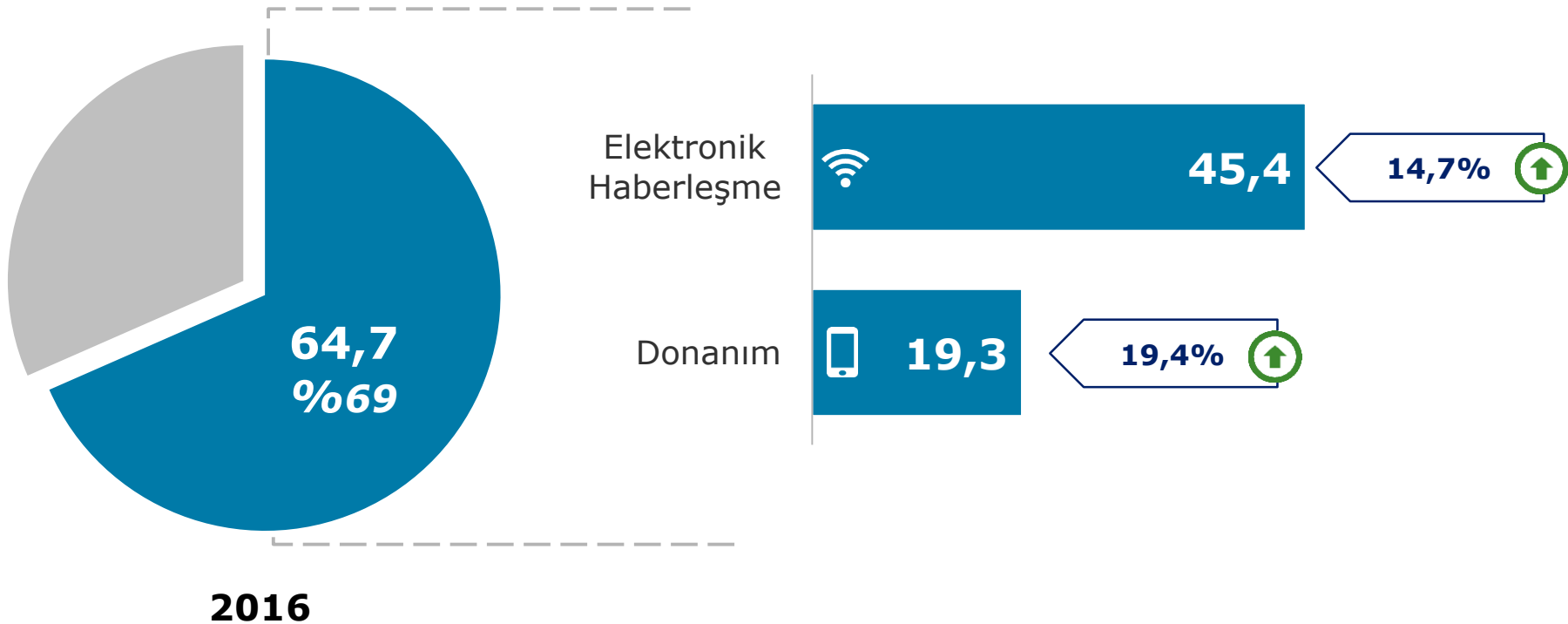
milyar TL

2016

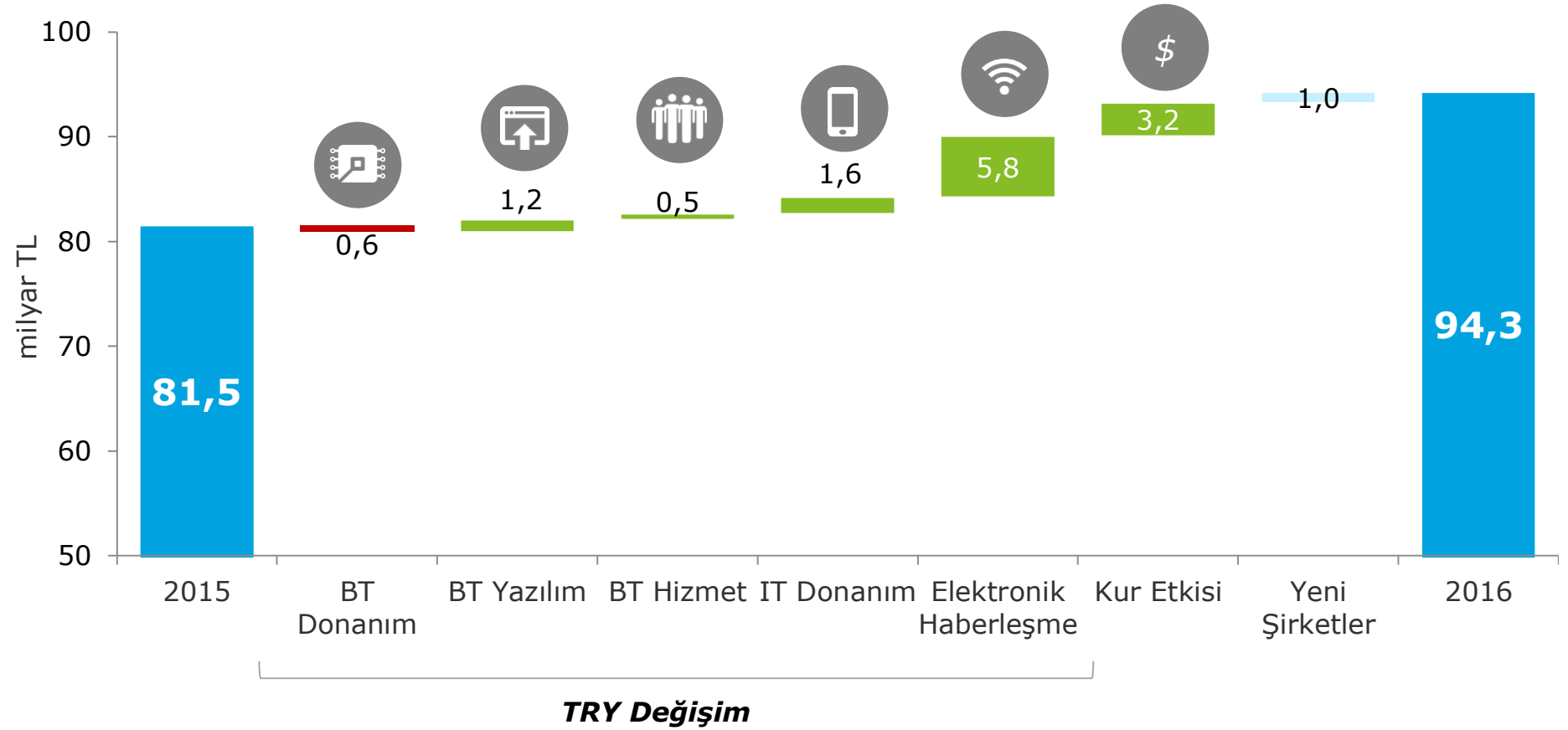
% = Karşılaştırılabilir Değişim Oranı

İletişim Teknolojileri sektörü alt kategorileri milyar TL

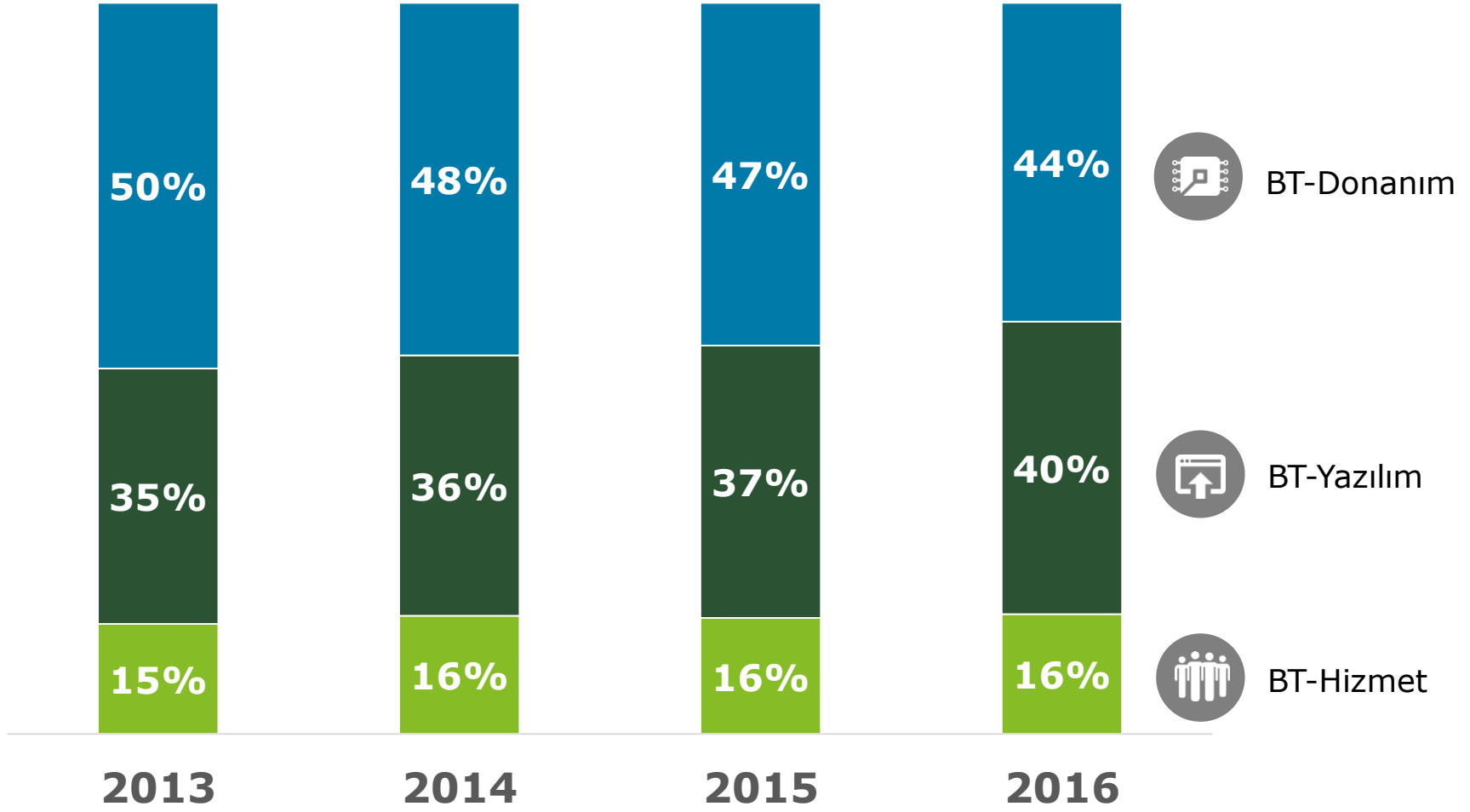

% = Karşılaştırılabilir Değişim Oranı

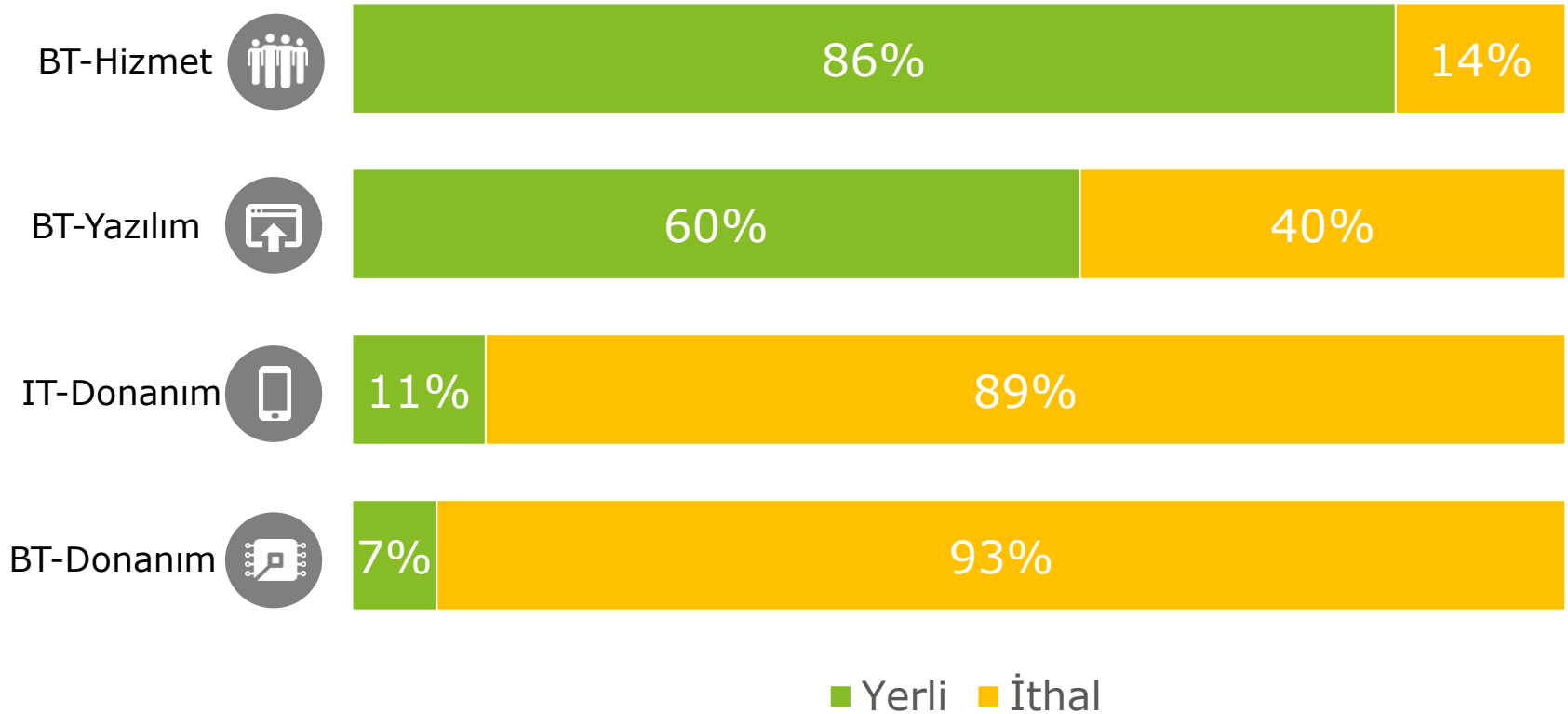
Sektör büyüme bileşenleri

Alt kategori paylarının yıllara göre değişimi

2016 Ürün ve hizmetlerin menşei

2016 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

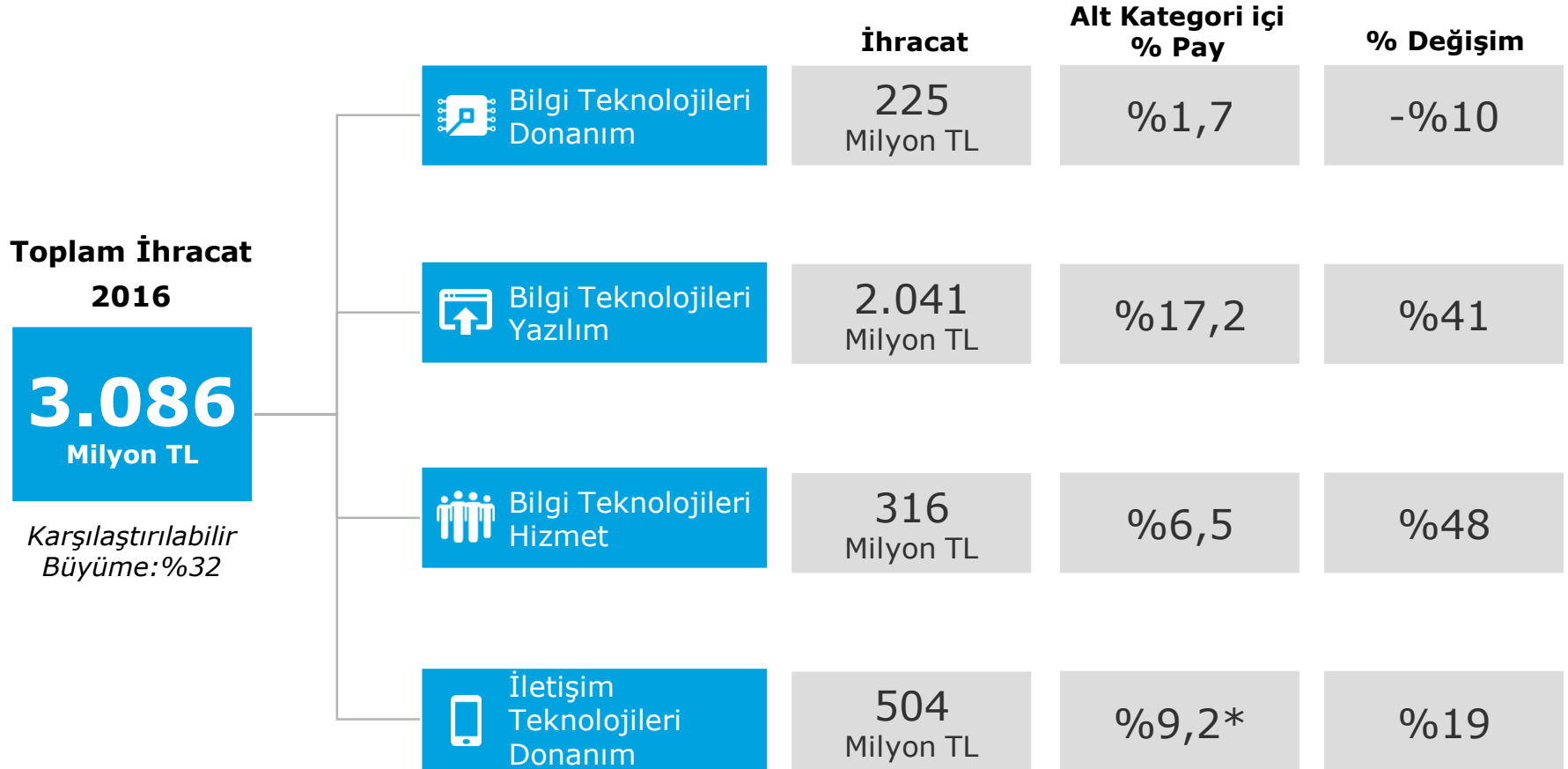
Bilişim Şirketleri	2015**	2016	Değişim
Şirket Sayısı	2.260 (213)	2.900	%28,3
Çalışan Sayısı	28.363 (1.027)	33.767	%19,1
Toplam Ciro (TL mn)	6.730 (306)	8.037	%19,4
Toplam İhracat (TL mn)	922 (11)	1.597	%73,2

*2016 yılında verisi yeni eklenen teknokentler

**Parantez içindeki rakamlar 2016 yılında yeni eklenen teknokentlerin 2015 yılı verisini göstermektedir

Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü ihracatı

milyon TL

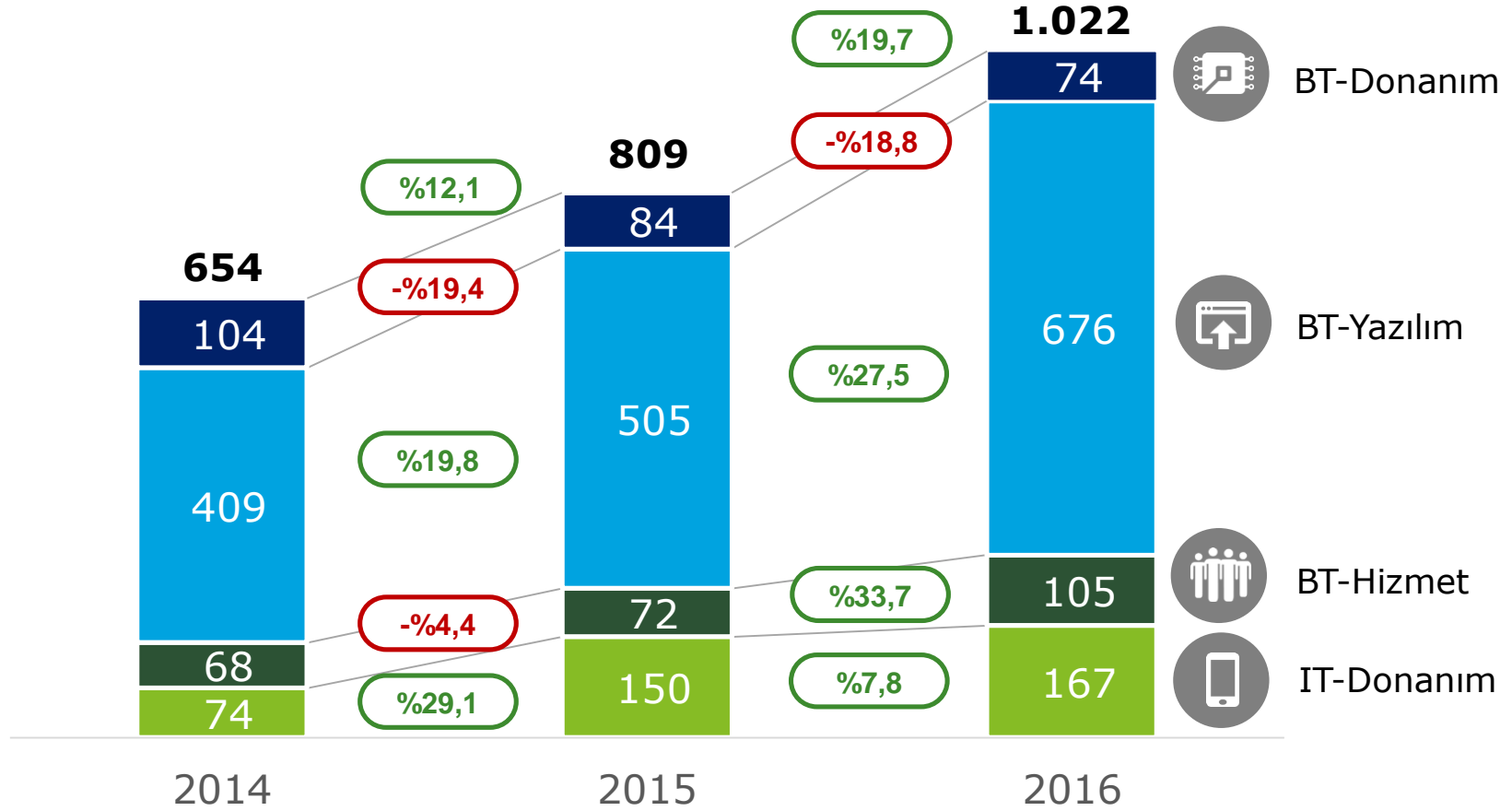

*Mobil telefon hariç oran.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü ihracatı

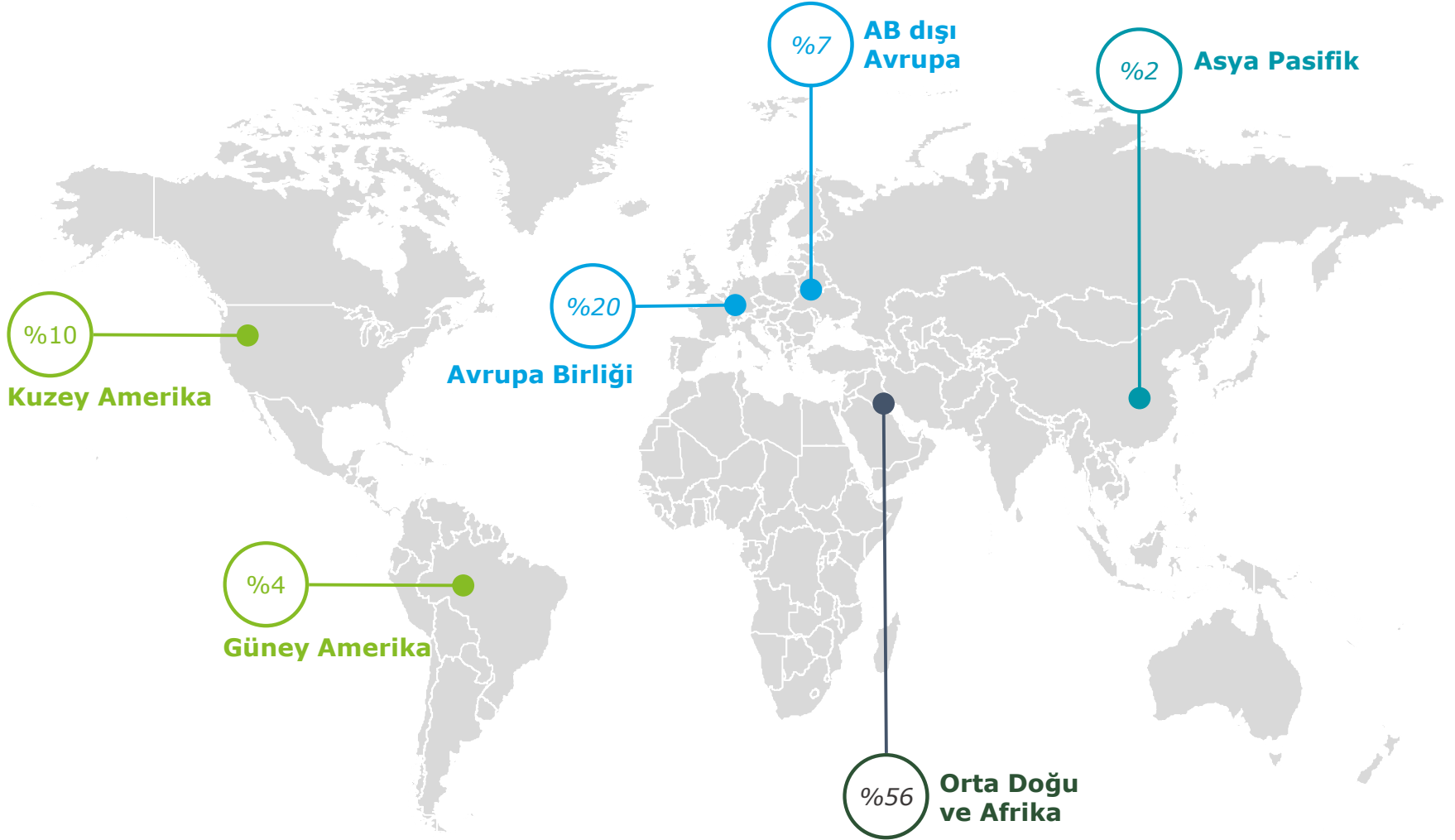
milyon USD

% = Karşılaştırılabilir Değişim Oranı

İhracat yapılan bölgeler

Toplam ihracatın bölgeler arası kırılımı 2016

71 firma yanıtına göre toplam ihracatın bölgeler arası kırılımı

İstihdam (bin kişi)

111 Bin Kişi
(2015)*

**Toplam İstihdam
2016**

120
Bin Kişi

Büyüme*: %0,0

	İstihdam	Sektör içi % Pay	% Değişim*
Bilgi Teknolojileri	80,4	%67	%4,8
İletişim Teknolojileri	39,1	%34	-%9,1

%28

**Kadın
çalışan
yüzdesi¹**

%58

**Üniversite
mezunu
çalışan
yüzdesi¹**

%15

**ARGE
çalışanı
yüzdesi¹**

%2

**Taşeron
çalışan
yüzdesi¹**

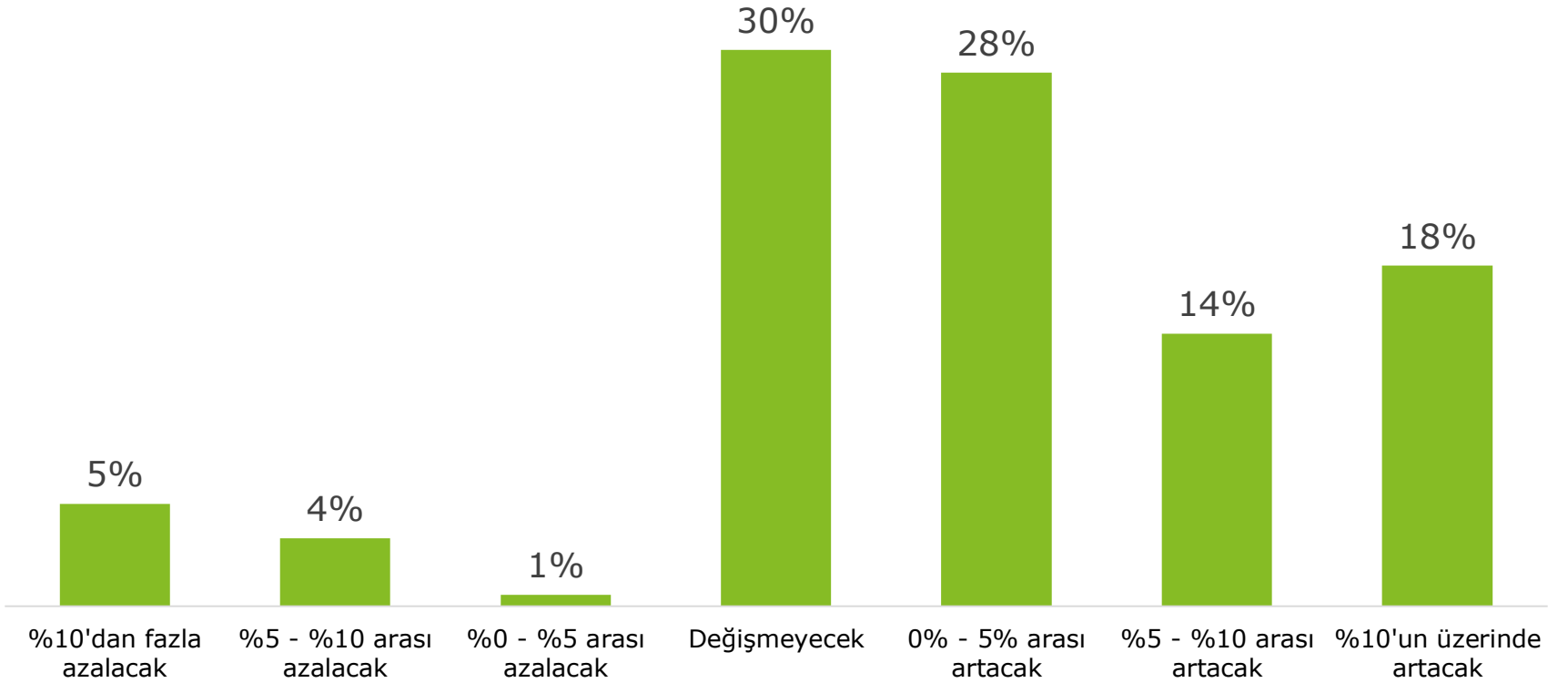
¹ Anket Katılımcısı Firma ve BTK verileri

*2015 verileri güncellenmiştir. Büyüme oranları, karşılaştırılabilir oranları ifade etmektedir (anket çalışmasına ilk kez bu sene katılan firmalar hariç tutularak hesaplanmaktadır)

İstihdam

2016-2017 değişim beklentisi

Size göre 2017 yılında şirketinizdeki istihdam değişimi ne şekilde olacaktır?

N = 168

Yararlanılan teşvikler

%41

2016 yılında teşvik alan Firmaların yüzdesi¹

269
milyon TL

Alınan toplam teşvik tutarı

¹ Ankette ilgili bölüme cevap verip teşvik aldığını belirten 68 Firma

Sektörde yaşanan sorunlar

Sizce sektörümüzdeki problemlerden en önemli 3 tanesi nelerdir?

Baz: Ankette ilgili soruyu cevaplayan 168 firma

Sektörde yaşanan sorunlar

'Diğer' yanıtların kırılımı

İhracata yönelik desteklerin eksikliği

Ar-Ge eksikliği

Haksız rekabet

İhalelerde yerli malı tercih edilmiyor olması; yabancı hayranlığı

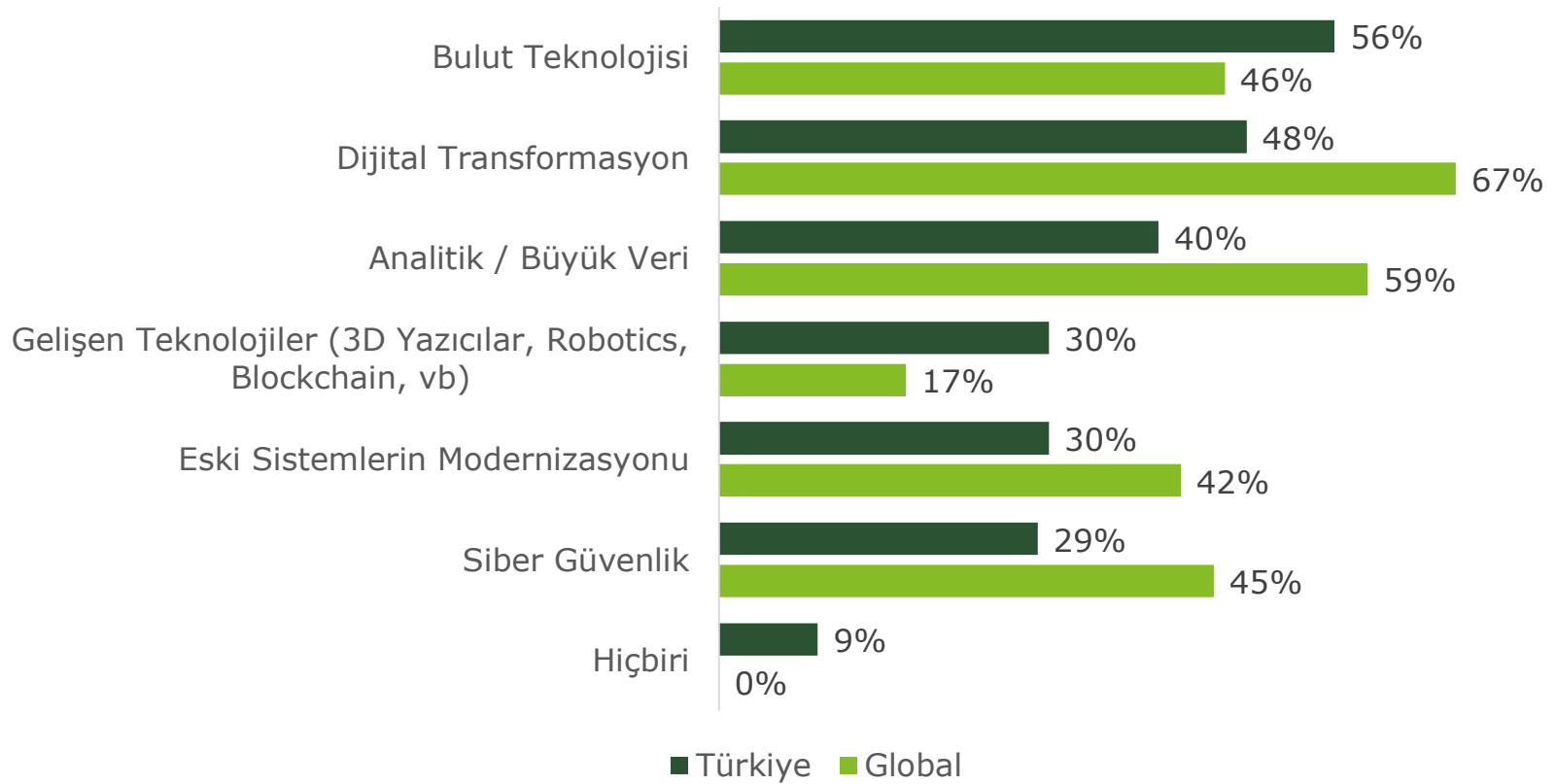
Ana distribütör izni olmadan yapılan ithalat

Yerli üretimi teşvik mekanizmalarının eksikliği

Mevzuatlardaki eksikler ve buna bağlı uygulamalarda yaşanan sorunlar

Önümüzdeki iki yıl için, aşağıdaki teknolojik alanlar içerisinde hangilerinin işletmeniz üzerinde en fazla etkiye sahip olacağını öngörüyorsunuz (En fazla üç şık işaretleyiniz)

N = 168; Deloitte 2016-2017 Global CIO Survey, Deloitte University Press

2016 Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazarı milyar TL

2016 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü

Toplam
İhracat
3,1

Sektör Büyüklüğü

94,3

Toplam
İstihdam
120k

Bilgi Teknolojileri

29,6

İletişim Teknolojileri

64,7

 Donanım

 Yazılım

 Hizmet

 Donanım

 **Elektronik
Haberleşme**

12,9

11,9

4,8

19,3

45,4

2016 Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazarı

milyar USD

2016 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü

Toplam
İhracat
1,0

Sektör Büyüklüğü

31,2

Toplam
İstihdam
120k

Bilgi Teknolojileri

9,8

İletişim Teknolojileri

21,4

 Donanım

4,3

 Yazılım

3,9

 Hizmet

1,6

 Donanım

6,4

 Elektronik
Haberleşme

15,0

TEŞEKKÜRLER

Çalışmamıza değerli katkıları için
TOBB Telekomünikasyon Meclisi,
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu,
Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği ve Üyeleri,
Context, SASAD,
TÜBİSAD üyeleri ve sektör firmalarına
teşekkürlerimizi sunarız.

Bu rapor Deloitte Danışmanlık tarafından TÜBİSAD için hazırlanmıştır. Bu rapordaki bilgiler TÜBİSAD ve Deloitte Danışmanlık'ın yazılı onayı alınmadan, kısmen ya da yorum şeklinde, çoğaltılamaz ve üçüncü kişilere verilemez.